

**ПРОСТИ СИНТАКТИЧНИ ГРУПИ С ГЛАВЕН ЧЛЕН
ПРИЛАГАТЕЛНО ИМЕ И ПОДЧИНЕН ЧЛЕН
ДА-КОНСТРУКЦИЯ (A → DA V)**

МИЛЕН ТОМОВ

ИНСТИТУТ ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК „ПРОФ. ЛЮБОМИР АНДРЕЙЧИН“ ПРИ БАН
m_tomow@abv.bg

В статията се разглежда простата синтактична конструкция $A \rightarrow da V$, чийто главен член е форма на прилагателно име, а подчинен член – форма на *да*-конструкция. Синтактичната връзка между двата члена се разкрива чрез механизмите на синтактичната акомодация – приспособяване на едната синтактична единица към изискванията на другата синтактична единица при свързването им, при което се получава граматично правилна фраза. За целта се наблюдават морфологичните категории на главния и на подчинения член. Морфологична акомодация се наблюдава при определено подмножество прилагателни имена по отношение на категориите *число* и при всички прилагателни по отношение на категориите *време* и *наклонение*. Лексикална акомодация е налице при категорията *вид* при едното подмножество на прилагателните. Синтактично свързване без морфологични ограничения в разглежданата двучленна група се наблюдава при членуването и отчасти при лицето.

Ключови думи: прилагателно име, *да*-конструкция, проста синтактична конструкция, синтактична акомодация

**SIMPLE SYNTACTIC STRUCTURES FORMED BY A HEAD ADJECTIVE
AND A SUBORDINATE DA-CONSTRUCTION (A → DA V)**

MILEN TOMOV

INSTITUTE FOR BULGARIAN LANGUAGE, BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
m_tomow@abv.bg

The paper deals with the simple syntactic construction $A \rightarrow da V$ formed by a head adjective and a subordinate *da*-construction. The syntactic relationship between the two elements is made explicit through the mechanisms of syntactic accommodation – the adaptation of one syntactic unit to the restrictions imposed by another so that a grammatical phrase is formed.

As part of the proposed analysis, I study the morphological categories of the main and the subordinate elements of the construction. Morphological accommodation is observed in part of the adjectives with respect to the category of *number* and in all adjectives – with respect to the categories of *tense* and *mood*. Lexical accommodation is found with the category of *aspect* in one subset of the adjectives. Morphologically unrestricted syntactic linking is observed in the category of *definiteness* and partly – in the category of *person*.

Keywords: adjectives, *da*-constructions, simple syntactic structures, syntactic accommodation

Прилагателното име функционира като съставна част на няколко вида синтактични конструкции и заема различно място в тях. В изследванията по синтаксис на българския език на прилагателното е посветено немалко количество литература, в която традиционно му се приписва функцията на определение, т.е. на второстепенна част на изречението (ГСБКЕ/GSBKE 1983: 159–168; Брезински/Brezinski 1988a; Рожновская/Rozhnovskaya 1970), като разглеждането му се обвързва предимно с отношението на атрибутивност (отношение на определение към определяемо, при което прилагателното е в позиция до (обикновено пред) съществително (ГСБКЕ/GSBKE 1983: 155–159; Брезински/Brezinski 1988; Георгиева/Georgieva 1975). Проучено е функционирането на този клас думи и във функцията на предикативно определение на подлога (позиция при глагола *съм* и други глаголи от неговия подклас), и във функцията на предикативно определение към прякото допълнение (позиция при специален клас преходни глаголи) (ГСБКЕ/GSBKE 1983: 134–144; Деянова/Dejanova 1975).

Функционирането на прилагателното като главен член в синтактични конструкции е въпрос, който досега не е бил обект на специално внимание в граматичната литература, като се изключи фактът, че в опорната фразова граматика се допуска възможността опората (главният член) на именната фраза да бъде субстантивирано прилагателно (Малджиева/Maldzhieva 2009: 80–81; Осенова/Osenova 2009: 53–73). Посочва се, че „синтактичната субстантивация“ на прилагателното е резултат от елипсата на главното съществително, при което обаче синтактичната структура се запазва, като прилагателното продължава да заема позицията на съгласувано определение и да бъде „част от разширената синтактична позиция на главното съществително“ (Коева/Коева 2018: 124). Разглеждани са отделно подчинените изречения към прилагателното име по отношение на техния вид, структура и функционални характеристики, както и във връзка със семантичните характеристики на отношенията между подчиненото изречение и опорното прилагателно, като прилагателното е интерпретирано от гледна точка на позицията му на атрибутивно и предикативно определение в главното изречение (Коева/Коева 2018: 125–129). Тук ще концентрираме наблюденията си върху двучленни синтактични конструкции с главен член прилагателно и подчинен член *да*-конструкция, като целта е да се разкрият структурните връзки между двете съставлящи синтактични единици.

Настоящото описание се съсредоточава върху простите синтактични конструкции, които представят синтактичните отношения, наблюдавани при свързването на две словоформи на лексеми, като се възприема строго формален подход, без да се разглежда семантиката. Въз основа на дадени критерии в нашата работа *да*-конструкцията се разглежда като една синтактична единица (аргументи в полза на такъв подход вж. у Симов, Колковска/Simov, Kolkovska 2003 и в посочената там литература). Важно е да подчертаем, че измежду всичките глаголни форми само *да-конструкцията* и *деепричастието* могат да бъдат подчинен член в разглежданите прости синтактични конструкции, а единствено *да-конструкцията* от наличните глаголни форми може да бъде подреден член на групи с главен член прилагателно. Така съставлящите елементи на интересуващата ни проста двучленна синтактична конструкция (**A** → **да V**) са 1) форма на прилагателно име и 2) *да*-конструкция, като главният член (репрезентантът) на конструкцията е прилагателното име. Като главен член то е дистрибутивно надредно по отношение на компонента, с който е свързано, и същевременно дистрибутивно еквивалентно на цялата конструкция, т.е. *съгласен да участва* → *съгласен*.

Връзката между главния член форма на прилагателно име и подчинения член *да*-конструкция в двучленната синтактична група ще бъде разкрита чрез механизмите на синтактичната акомодация – това е процес на приспособяване на едната синтактична единица (словоформа на лексема) към изискванията на другата синтактична единица при свързването им, при което се получава граматично правилна за езика фраза (вж. Karolak 1972). При акомодацията главният (акомодиращият) член изисква определена форма от наличните словоформи на подчинения (акомодирания) член, за да се получи правилна синтактична конструкция.

При описанието на разглежданата синтактична конструкция се взема за основа морфологичното описание на прилагателните, извършено по време на първия етап от работата по нормативната граматика (Малджиева/Maldzhieva 2018; Станчева/Stancheva и др./Stancheva et al. 2017; Томов/Tomov 2018). При това описание е прокаран подходът за независимо разглеждане на формата и съдържанието на езиковите единици, като при наблюденията и класификациите априорно се изключват семантични и диахронни зависимости. На този първи етап прилагателните бяха изведени като флективен клас въз основа на морфологичния критерий за изменяемите класове лексеми. Така класът на прилагателните имена се състои от думи, които притежават формоизменителните категории *род*, *число* и *членуване*. Тези категории дадоха възможност според формалния морфологичен критерий към класа да се отнесат следните видове думи:

- **прилагателни в собствен смисъл** (същински прилагателни);
- **местоименни прилагателни** – думи, които традиционната граматика отнася към класа на местоименията: показателни, притежателни, въз-

вратни (само възвратните притежателни), въпросителни, относителни, неопределителни, отрицателни, обобщителни;

- **числителни прилагателни** – думи, които традиционната граматика отнася към класа на числителните: бройното числително *един* и редните числителни имена;

- **глаголни прилагателни** – групи думи, които традиционната граматика включва в парадигмата на глагола: сегашно деятелно причастие, минало свършено деятелно причастие и минало страдателно причастие.

В нашата работа ще разгледаме граматичните взаимодействия, които се основават на специфичните флективни характеристики на така очертения клас на прилагателните, от една страна, и на глагола в *да*-конструкцията, от друга страна, за да се разкрият акомодационните характеристики на прилагателните като главен член и на *да*-конструкцията като подчинен член. За целта ще наблюдаваме едновременно морфологичните категории на главния и на подчинения член.

Най-напред е необходимо цялото множество от прилагателни да се раздели на две подмножества по отношение на възможността за свързването на прилагателното с *да*-конструкция¹. Според този критерий се оформят две отделни групи прилагателни имена:

1) Прилагателни имена, които могат да се свързват с *да*-конструкция:

готов да остане / да се бори / да дава / да даде / да стане; съгласен да отиде; способен да разбира; доволен да види / да срещне / да доживее; достоен да стана / да бъде / да съм / да получа; виновен да стане / да се случи / да се скараме; приятен да се яде / чете; добър да се яде; достатъчен да стигне; дълъжен да слуша; силен да се бие / да се пази / да носи / да понесе;

Само дъщеря ми е достатъчно искрена да го признае (БНК);

желаещ да участва / да се изяви; дошлият да чуе / да види; успешите да стигнат; започналите да пишат; приготвилите се да тръгва; поканен да участва, извикан да обясни, предназначен да се използва; накаран да отиде; изпратен да преговаря; съобразен да става;

Желаещите да участват, бяха много.

2) Прилагателни имена, които не могат да се свързват с *да*-конструкция²:

**червен, добър, български да*

**мой, техен, свой да*

**нечий, някакъв, никакъв, всякакъв да*

**какъв, кой, който да, какъвто да*

**един, първи, стотен да*

**ранен, усмихнат да*

**Александров да*

Наблюденията ни на този етап показват, че не всички от същинските и глаголните прилагателни могат да се свързват с *да*-конструкция (срв. например *поканен да*, но **ранен да*). Следователно групите на същинските

прилагателни и глаголните прилагателни не са вътрешно единни по отношение на възможността за свързване с *да*-конструкция. Единна в това отношение е групата на числителните прилагателни. Групата на местоименните прилагателни е относително единна във връзка с невъзможността за свързване с *да*-конструкция – отделни примери могат да се открият с местоименното прилагателно *такъв*: *Търся такава да става и за двама; Търся такава да може да се тие*. Приемаме, че в конструкциите от типа (*обувка*) *която да ми става* прилагателното местоимение *която* не е главен член, който подчинява *да*-конструкция, а е релатор, който пренася връзката между съществителното *обувка* и *да*-конструкцията: *Търся обувка да ми става*.

Нека сега да насочим вниманието към морфологичните характеристики на съставящите единици на конструкцията **A** → **да V**. Прилагателните имена притежават категориите *род, число, членуване*. Необходимо е да уточним, че някои от същинските прилагателни притежават звателни форми (*скъпи, драги*). Тези форми не се свързват с *да*-конструкция. Някои от местоименните прилагателни притежават форми и за допълнение (*кого,*

някого), които функционират като съществителни имена. Кратките местоименни форми (*му, ти, ни, им* и т.н.) принадлежат на групата прилагателни, които не се свързват с *да*-конструкция.

По отношение на подчинения член е необходимо е да се има предвид наборът от възможни форми, с които функционира *да*-конструкцията, доколкото този набор не е пълен и е ограничен по отношение на някои форми, принадлежащи на определени глаголни категории. Що се отнася до формите, изразители на категориите *лице* и *число*, както и *вид на глагола* в рамките на самата *да*-конструкция, няма ограничения – глаголните лексеми в нея функционират с пълния си набор от форми за лице и число (могат да са форми за 1, 2 и 3 лице ед. и мн.ч. – напр. *да остана, да останеш, да остане, да останем, да останете, да останат*) и да са лексеми както от несвършен, така и от свършен вид (*да виждам, да видя*).

Предстои да разгледаме дали главният член прилагателно налага рестрикции за род, лице, число, вид и време на глагола в *да*-конструкцията, и какви са те.

1. Род

Необходимо е да се има предвид, че при формите на *да*-конструкцията за перфект и плусквамперфект са налице и форми за род – напр. *да съм ходил/ходила*). Отделните форми за род на прилагателните обаче не изискват съответстваща форма за род в рамките на *да*-конструкцията, доколкото главният член допуска само форми за сегашно време на глагола в *да*-конструкцията, т.е. тази характеристика е резултат от акомодацията по време и наклонение, за която ще стане дума по-долу (вж. 5.):

съгласен / съгласна / съгласно да остане

извикан / извикана / извикано да обясни.

2. Лице в да-конструкцията

Главният член прилагателно име не налага ограничения върху формите за лице на глагола в да-конструкцията, т.е. тук липсва акомодация по лице:

*достоеен да получа / да получиш / да получи
достойни да получим / да получите / да получат
поканен да участвам / да участваш / да участва
поканени да участвате / да участвате / да участват
Не съм **достоеен да ми говориш / да ми говорят.**
Бих му бил **благодарен да не се меси в моите работи** (БНК).*

Акомодация по лице съществува между форми на лексеми извън двучленната конструкция и да-конструкцията като подчинен неин член, но ограниченията се налагат от прилагателното в двучленната конструкция:

*ние, успешите да **победим**, но: **ние**, изискващите да **внимавате / внимават**
вие, стремящите се да **живеете**, но: **вие**, очакващите да **получа / получи**
Бъди така добър да ми **разкажеш всичко, но: **бъди** готов да те **повикаме /**
повикат.***

Някои от местоименните прилагателни имат форми за лице, но те не се свързват с да-конструкция (вж. по-горе).

3. Число

По отношение на числото на прилагателното като главен член в наблюдаваната конструкция се оформят две групи прилагателни:

3.1. Прилагателни имена, които като главен член изискват съответната форма за число от подчинения член да-конструкция, т.е. налице е акомодация по число:

*достоеен да получи; достойни да получат
приятна да се чете; приятни да се четат
изпратен да говори; изпратени да говорят
Срв: *достоеен да получат; *достойни да получи; *приятна да се четат.*

3.2. Прилагателни имена, които като главен член не изискват определена форма за число от подчинения член да-конструкция, т.е. не е налице акомодация по число:

*съгласен да замине / да заминем, да заминат, да заминете
съгласни да замине / да заминете, да заминат.*

Нормативни ограничения по отношение на числото съществуват в рамките на учтивата форма: същинските прилагателни, както и глаголните прилагателни на *-н* и *-т* са в ед.ч., а глаголът в да-конструкцията винаги е в мн.ч.:

*Бяхте **твърде мила да ми обърнете** внимание.*

*Нима не сте съгласен да участвате?
Не сте подготвена да говорите.*

4. Членуване

Не се наблюдават зависимости между членуваната форма на главния член прилагателно и подчинения член *да*-конструкция. Може да се каже, че появата на членувана форма в разглежданата двучленна конструкция зависи от фактори, действащи извън конструкцията, каквито са процесите на обособяване или изразяването на определеност/неопределеност.

*Успелият да стигне първи до финала.
Успелите да се спасят, бяха избягали (БНК).
Успели да стигнат навреме, те видяха...*

*Поканените да участват, чакаха реда си.
Хората, поканени да участват, чакаха реда си.
Именно онези хора – поканените да участват, бяха дошли първи.*

5. Време в *да*-конструкцията

Както е известно, дефективността по отношение на категорията *време* е присъща черта на *да*-конструкцията: наборът от темпорални форми в нея е ограничен – налице са такива само за презенс, перфект, плусквамперфект, имперфект³. При направените наблюдения не се срещна употреба на прилагателно + *да*-конструкция с глаголно време, различно от сегашно, т.е. прилагателното селектира форми за сегашно време, което означава, че в случая е налице акомодация:

*виновните да се случи това
принуденият да говори.*

Комбинации като *виновните да се е случило това / да беше се случило това / да се случеше това* са системно възможни, но употребата на плусквамперфект, перфект и имперфект в синтактична група с главен член прилагателно и подчинен член *да*-конструкция изглежда необичайна от съвременна гледна точка и някои от изразите стоят на границата на граматичността.

6. Глаголен вид в *да*-конструкцията

Една от целите на изследването ни беше да установим дали главният член прилагателно налага рестрикции при *да*-конструкцията по отношение на вида на глагола. В зависимост от това се оформят две групи синтактични конструкции:

6.1. Без ограничения в употребата на глаголният вид – свършен или несвършен, в *да*-конструкцията, т.е. без акомодация по вид:

пуснатите да влязат / влизат

дошлите да гледат / погледнат

Не беше способен / подготвен да прави/направи това.

6.2. С ограничения в употребата на глаголният вид, т.е. налице е лексикална акомодация:

**започналите да напишат*

**продължилите да напишат (но: продължилите да танцуват, да пишат)*

**престаналите да кажат (но: престаналите да казват).*

7. Наклонение на глагола в да-конструкцията

Известно е, че наборът от форми за наклонение в да-конструкцията е непълен (само за индикатив и условно наклонение). Да-конструкцията може да съдържа и преизказни форми (*да кажел, да видел, да разберял* и пр.), които, както беше посочено в т. 1., имат и род (*да можел, да можела, да можело*).

При тестването дали е възможно изобщо в конструкциите с главен член прилагателно име и подчинен член да-конструкция в да-конструкцията да се появи условно наклонение или преизказни форми, бяха установени употреби само на изявителни форми, като във всички примери глаголната форма е в презенс (вж. и по-горе в 5.). Форми като *готов да останел, да дадял* не са реални, срв. и **поканен да бил дошъл / *подготвени да били дошли*. Изводът е, че прилагателното като главен член на синтактичната конструкция **A** → **да V** изисква подчиненият член да е в изявително наклонение, сегашно време. Следователно е налице акомодация по време и по наклонение.

Заклучение

В нашата работа беше представено как си взаимодействат граматичните категории при свързването на главния член прилагателно име, от една страна, с подчинения член да-конструкция – от друга, в простата двучленна синтактична група. От направените дотук наблюдения може да се обобщава, че морфологична акомодация, т.е. рестрикции, налагани от главния член прилагателно име на да-конструкцията като подчинен член, наблюдаваме при определено подмножество прилагателни имена по отношение на категорията *число* и при всички прилагателни по отношение на категориите *време* и *наклонение*. Лексикална акомодация е налице при категорията *вид* при едното подмножество на прилагателните, които изискват несвършен вид в да-конструкцията. Синтактично свързване без морфологични ограничения, т.е. без акомодация, в разглежданата двучленна синтактична група се наблюдава при членуването, а частично и при лицето. Следователно може да се направи изводът, че най-силна е акомодацията при категориите *време* и *наклонение*.

В заключение може да се каже, че целта ни тук беше също така да се представи една гледна точка към синтаксиса на прилагателното, различна от тази в традиционните граматики, които приемат факта, че прилагател-

ните са второстепенна (подчинена) изреченска част и че атрибутивната и предикативната употреба е единствената им отличителна черта. Като оставим настрана иначе немаловажния факт, че прилагателното в българския език има специфични черти в сравнение с другите славянски езици и от тази гледна точка то също представлява интерес, трябва да се подчертае, че разкриването на синтактичните особености на този клас думи в рамките на двучленните синтактични конструкции допринася, от една страна, за допълване на традиционните разбирания относно това какво представляват прилагателните и как би могло да се представят в синтактичната структура на езика, а от друга страна, чрез механизмите на акомодацията – и за разкриването на синтактичните закономерности на другите класове думи, с които прилагателните се свързват.

СЪКРАЩЕНИЯ

БНК – Български национален корпус (<http://dcl.bas.bg/bulnc/>)

БЕЛЕЖКИ / NOTES

¹ Тъй като изследването е на етапа на формалното описание, тук и по-нататък няма да бъдат излагани причини за ограниченията във възможността за синтактично свързване, основани на семантиката на лексемите.

² Дадените тук примери нямат за цел да изчерпят възможните случаи. Посочени са примери образци за всеки от видовете прилагателни.

³ В по-ранни изследвания се подчертава безизключителността на презенса в подчинените изречения, въведени с *да*, въпреки съотнасянето с минали събития в главното изречение (Генадиева-Мутафчиева/Genadieva-Mutafchieva 1970: 151; Деянова/Dejanova 1985: 26).

ЛИТЕРАТУРА

- Брезински 1988: *Брезински, Ст.* Предикативност и атрибутивност в съвременното българско изречение. – В: *Помагало по синтаксис на българския език*. София, с. 5–16.
- Брезински 1988а: *Брезински, Ст.* Прилагателни имена като съгласувани определения в съвременния български език. – В: *Помагало по синтаксис на българския език*. София, с. 83–95.
- Генадиева-Мутафчиева 1970: *Генадиева-Мутафчиева, З.* Подчинителният съюз *Да* в съвременния български език. София, Издателство на БАН.
- Георгиева 1975: *Георгиева, Е.* Функционална и структурна характеристика на определението като синтактично явление в българския език. – В: *Въпроси на структурата на съвременния български език*. София, Издателство на БАН, с. 249–286.
- ГСБКЕ 1983: Граматика на съвременния български книжовен език. Т. 3. Синтаксис. София, Издателство на БАН, с. 159–168.
- Деянова 1975: *Деянова, М.* Строеж на съставния предикат в сърбохърватския и българския книжовен език. – В: *Въпроси на структурата на съвременния български език*. София, Издателство на БАН, с. 179–247.

- Деянова 1985: *Деянова, М.* Подчинени изречения със съюз да в съвременния словенски книжовен език (в сравнение с български). София, Издателство на БАН.
- Коева 2018: *Коева, Св.* Типология на подчинените изречения към прилагателно име в български. – *Езиков свят*, 16, № 2, с. 122–132. http://ezikovsvyat.com/images/stories/last-11.2018/16_Koeva_pp.122-132_16.pdf.
- Малджиева 2009: *Малджиева, В.* Български език. – In: *Јужнословенски језици: граматичке структуре и функције*. Београд, Београдска књига, с. 19–141.
- Малджиева 2018: *Малджиева, В.* Принципи на формалното описание на българските изменяеми лексеми като компонент на нормативната граматика. – *Slavia Meridionalis*, 18, с. 1–23.
- Осенова 2009: *Осенова, П.* Именните фрази в българския език. София, Институт за паралелна обработка на информацията, БАН. <http://bultreebank.org/wp-content/uploads/2017/05/habilitation.pdf>.
- Рожновская 1970: *Рожновская, М. Г.* Синтаксис прилагателного в болгарском литературном языке. Москва, Наука.
- Симов, Колковска 2003: *Симов, К, С. Колковска.* Интерпретация на да-конструкциите в Опорната фразова граматика. – В: *Славистиката в началото на XXI в. Традиции и очаквания (Доклади от Шести национални славистични четения)*. София, с. 153–162.
- Станчева и др. 2017: *Станчева, Р., М. Томов, Н. Паскалев, И. Кунева, Л. Микова.* Формално описание на инвентара от граматични средства в българския език (като етап от разработването на нормативна граматика). – В: *Доклади от Международната юбилейна конференция на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“* (София, 15–16 май 2017 г.). Т. 2., с. 107–112.
- Томов 2018: *Томов, М.* За един нов подход при описанието на прилагателните имена в българския език (с оглед на съставянето на нормативна граматика). – *Slavia Meridionalis*, 18, с. 1–19.
- Karolak 1972: *Karolak, St.* *Zagadnienia skladni ogólnej*, Warszawa, PWN.

REFERENCES

- Brezinski 1988. *Brezinski, St.* Predikativnost i atributivnost v savremennoto balgarsko izchenie. – In: *Pomagalo po sintaksis na balgarskiya ezik*. Sofia, s. 5–16.
- Brezinski 1988a: *Brezinski, St.* Prilagatelni imena kato saglasuvani opredeleniya v savremenniya balgarski ezik. – In: *Pomagalo po sintaksis na balgarskiya ezik*. Sofia, s. 83–95.
- Genadieva-Mutafchieva 1970: *Genadieva-Mutafchieva, Z.* Podchnitelniyat sayuz DA v savremenniya balgarski ezik. Sofia, Izdatelstvo na BAN.
- Georgieva 1975: *Georgieva, E.* Funktsionalna i strukturna harakteristika na opredelenieto kato sintaktichno yavlenie v balgarskiya ezik. – In: *Vaprosi na strukturata na savremenniya balgarski ezik*. Sofia, Izdatelstvo na BAN, s. 249–286.
- GSBKE 1983: *Gramatika na savremenniya balgarski knizhoven ezik*. Т. 3. Sintaksis. Sofia, Izdatelstvo na BAN, s. 159–168.

- Deyanova 1975: *Deyanova, M.* Stoezh na sastavniya predikat v sarboharvatskiya i balgarskiya knizhoven ezik. – In: *Vaprosi na strukturata na savremenniya balgarski ezik*. Sofia, Izdatelstvo na BAN, s. 179–247.
- Deyanova 1985: *Deyanova, M.* Podchineni izrecheniya sas sayuz da v savremenniya slovenski knizhoven ezik (v sravnenie s balgarski). Sofia, Izdatelstvo na BAN.
- Karolak 1972: *Karolak, St.* *Zagadnienia skladni ogólnej*. Warszawa, PWN.
- Koeva 2018: *Koeva, Sv.* Tipologiya na podchinenite izrecheniya kam prilagatelno ime v balgarski. – *Ezikov svyat*, 16, № 2, s. 122–132. http://ezikovsvyat.com/images/stories/last-11.2018/16_Koeva_pp.122-132_16.pdf.
- Maldzhieva 2009: *Maldzhieva, V.* Balgarski ezik. – In: *Juzhnoslovenski jezitsi: gramatichke strukture i funksije*. Beograd, Beogradska kniga, s. 19–141.
- Maldzhieva 2018: *Maldzhieva, V.* Printsipi na formalното opisane na balgarskite izmenyaemi leksemi kato komponent na normativnata gramatika. – *Slavia Meridionalis*, 18, s. 1–23.
- Osenova 2009: *Osenova, P.* Imennite frazi v balgarskiya ezik. Sofia, Institut za paralelna obrabotka na informatsiyata, BAN. <http://bultreebank.org/wp-content/uploads/2017/05/habilitation.pdf>.
- Rozhnovskaya 1970: *Rozhnovskaya, M. G.* Sintaksis prilagatel'nogo v bolgarskom literaturnom iazyke. Moskva, Nauka.
- Simov, Kolkovska 2003: *Simov, K., S. Kolkovska.* Interpretatsiya na da-konstruktsiyata v Opornata frazova gramatika. – In: *Slavistikata v nachaloto na XXI v. Traditsii i ochakvaniya (Dokladi ot Shesti natsionalni slavistichni cheteniya)*. Sofia, s. 153–162.
- Stancheva et al. 2017: *Stancheva, R., M. Tomov, N. Paskalev, I. Kuneva, L. Mikova.* Formalno opisane na inventara ot gramatichni sredstva v balgarskiya ezik (kato etap ot razrabotvaneto na normativna gramatika). – In: *Dokladi ot Mezhdunarodnata yubileyana konferentsiya na Instituta za balgarski ezik „Prof. Lyubomir Andreychin“* (Sofia, 15–16 may 2017 godina). T. 2., s. 107–112. http://ibl.bas.bg/Proceedings_IBL_Conference_2017_Volume_II.pdf.
- Tomov 2018: *Tomov, M.* Za edin nov podhod pri opisanieto na prilagatelните имена v balgarskiya ezik (s ogleed na sastavyaneto na normativna gramatika). – *Slavia Meridionalis*, s. 18–19.

✉ Доц. д-р Милен Томов

Секция за съвременен български език

Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“ при БАН

бул. „Шипченски проход“ 52, бл. 17, 1113 София, България

✉ Assoc. Prof. Milen Tomov, PhD

Department of Modern Bulgarian Language

Institute for Bulgarian Language, Bulgarian Academy of Sciences

52 Shipchenski prohod, Bl. 17, Sofia 1113, Bulgaria